

ikke tager det Hele med. Læger man først fra en Møller hans Vandværk og Vandkraft, hvad skulde han saa gjøre med hele Resten af Møllen? Læger man bort fra en Brændeviinsbrænder hans Brønd, hans Vandbeholder, hans Brænderi, hvad skal han saa gjøre med Forbygningen? Man siger, at han faaer Erstatning, men hvorledes kan man paa en fyldestgjørende Maade bestemme Erstatningen? Det er naturligt, at mellem de to før nævnte Begrændsninger ligger der en meer eller mindre raa Tilstand, hvorefter Lovene blive afpassede. Vor Expropriationslov, som den ærede Minister citerede, passer aldeles ikke længere, fordi vor Tilstand har ophørt at være saa raa, som den var dengang, og den passede knapt dengang, da den blev givet; thi Tilstanden var da knap raa nok til en saadan Lov. Jeg troer derfor ikke, at man, støttende sig til de Bestemmelser, som findes i Forordningen af 1845, skal indføre beslægtede Bestemmelser i nærværende Lov, tilmed da det er en Lov, der rammer en ganske anden Art af Eiendomme end den, hvorom der i Expropriationsloven er Spørgsmaal, og som i Almindelighed var Jordieendomme. Med den Expropriationslov, hvorom der her er Tale, vilde man komme i Forlegenhed, hver Gang man streifede en Have, hver Gang man streifede en Eiendom, der var bleven af en betydelig Værdi, og hvor man ikke kunde sige, om ikke Værdien hovedsagelig laa i Heelheden. Derfor er det, som sagt, at man ikke fra den Lov skal prøve paa at overføre Bestemmelser i en Lov, som angaaer Gjenstande af en ganske anden Natur.

Juslitsministeren: Uagtet dette Spørgsmaal ikke her ligger for, maa jeg dog erklære, at jeg ikke kan give den ærede Taler Medhold i, hvad han nu yttrede, naar han udtalte, at det var vanskeligt at bestemme den Erstatning, som en Mand, der eiede et Brændeviinsbrænderi, skulde have, naar man tog Brænderiet bort og lod Forbygningen staa tilbage. Det er den letteste Sag af Verden; man vurderer først hele Eiendommen, som den er qua Brænderi, dernæst den

Bygning, Vedkommende beholder tilbage, sætter den til den Værdi, den har i Handel og Vand, og trækker saa den sidste Sum fra den første; den Difference, som derved udkommer, er da den Erstatning, som Vedkommende faaer; det er en meget let Maade at ubfinde Erstatningen paa. Naar den ærede Rigsdagsmand dernæst yttrede, at Forordningen af 5te Marts 1845 allerede, dengang den udkom, var mindre passende, og at Anvendelsen af den under de Forhold, hvorom der her er Spørgsmaal, er aldeles upassende, saa kan jeg heller ikke give ham Medhold deri; thi det Princip, som gaaer igennem denne Forordning med Hensyn til Expropriationen, bruges i aldeles analoge Forhold; det har endog saa i de seneste Aar været brugt i Kjøbstæderne. Det vil saaledes ikke være den ærede Rigsdagsmand ubekjendt, at Veivæsenet ogsaa har med Hovedgaderne i Kjøbstæderne at gjøre, de Gader nemlig, hvor igennem Hovedlandeveien gaaer; det er ganske vist, at i de jydskke Kjøbstæder, ibetmindste i flere af dem, hvor jeg er kjendt, er der exproprieret i Veivæsenets Interesse, uden at vedkommende Eier der har kunnet fordrø, at Veivæsenet, fordi det fik en Deel bort af hans Eiendom, skulde overtage den hele Eiendom; den Indrømmelse har aldrig været gjort, Eieren har fundet sig i at modtage den Erstatning, som det blev anseet nødvendigt at give ham for det Tab, han led ved, at hans Eiendom indskrænkedes, og ikke Videre.

Schovelin: Med Hensyn til Spørgsmaalet om, i hvilken Udstrækning man kan fordrø Expropriation eller ikke, skal jeg tillade mig at anføre, at ved de store Arbejder, som finde Sted i Paris i de senere Aar, gaaer man saavidt, at, naar man exproprierer for at anlægge en ny Gade, og det Offentlige saaledes er kommet i Besiddelse af et Stykke Byggegrund, som ligger ved Siden af Gaden, og denne Grund er for lille til at bruges som Byggeplads, saa tilbyder man dette Stykke Grund til den bagved liggende Grunds Eier for en vis Priis, og hvis han ikke vil kjøbe det til denne Priis, exproprierer man ogsaa den bagved liggende Grund, for derefter at kunne sælge den samlede Grund til een Eier.